

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/268/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1113217431
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Harvancová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1113217431.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Harvancovej a členov senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a Mgr. Adely Unčovskej, v právnej veci žalobcu: Z.. A. S., Q.. XX.XX.XXXX, U. J. XX/X, XXX XX Y., zast. JUDr. Michal Vlkolinský, advokát, Nám. SNP 17/29, 960 01 Zvolen, proti žalovanej: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR, Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu škody, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 22.05.2019, č.k. 19C/99/2013-271, jednomyseľne takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e.

Žalovanej sa proti žalobcovi p r i z n á v a nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (v poradí druhým) rozsudkom zamietol žalobu žalobcu o zaplatenie majetkovej škody vo výške 159 000 eur a nemajetkovej ujmy vo výške 1 200 000 eur, titulom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím (výrok I) a žalovanej nepriznal právo na náhradu trov konania (výrok II).

2. Rozhodnutie vo veci právne zdôvodnil ust. § 1 ods. 1, § 1 ods. 2, § 6 ods. 1,2, § 9 ods. 1, § 10 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu a jeho nesprávnym postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“), a vecne tým v konaní nebolo sporné, že žalobca bol platne odvolaný z funkcie predsedu predstavenstva G. R. D. Y. dňa 20.12.2001, čo vyplýva aj z výpisu z obchodného registra tohto subjektu. Predmetné rozhodnutie členskej schôdze zo dňa 20.12.2011 nebolo súdom zrušené. Trestné stíhanie žalobcu pre trestný čin neodvedenia dane bolo začaté až uznesením zo dňa 21.05.2002, teda viac ako 5 mesiacov po jeho odvolaní z funkcie predsedu družstva. Vzhľadom k uvedenému súd prvej inštancie ustálil, že žalobca bol odvolaný z funkcie predsedu predstavenstva družstva pred začatím trestného stíhania a pred vznesením obvinenia. Strata príjmu z titulu funkcie predsedu predstavenstva družstva teda nemala žiaden súvis so vznesením obvinenia, ku ktorému došlo až uznesením zo dňa 21.05.2001 (pol roka po konaní členskej schôdze, na ktorej bol žalobca odvolaný z funkcie predsedu predstavenstva družstva). Žalobca nepreukázal, že by mu vznikla škoda vo forme ušlého zisku práve v súvislosti nezákonným rozhodnutím (uznesením o vznesení obvinenia), k nerozmnoženiu majetku žalobcu o príjem z funkcie predsedu predstavenstva došlo v dôsledku iných skutočností (odvolanie z funkcie predsedu predstavenstva ešte pred vznesením obvinenia, skončenie vykonávania činnosti družstva z dôvodu jeho zlej finančnej situácie). Žalobca tak vzhľadom na ukončenie činnosti družstva v roku 2002 ako aj jeho finančnú situáciu (družstvo v likvidácii) nemohol očakávať zväčšenie svojho majetku o príjem z výkonu funkcie predsedu predstavenstva družstva v období od júna 2002 do septembra 2012 vo výške 159 900 eur. Poukázal na to, že k samotnej výške uplatnenej majetkovej škody žalobca nepredložil žiaden dôkaz preukazujúci jeho tvrdenie. Nebola splnená ani

tretia podmienka pre priznanie nároku na náhradu škody, a to preukázanie príčinnej súvislosti medzi vytýkaným nezákonným rozhodnutím a vznikom škody. Súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v rozhodnutí č.k. 7Co/29/2018-108 z 28.02.2018, ustálil, že nakoľko žalobca nebol väzobne stíhaný nemožno mu nemajetkovú ujmu priznať. Poukázal na to, že z odpisu z registra trestov žalobcu zo dňa 19.07.2012 vyplýva, že tento bol počnúc rokom 1969 viac krát právoplatne odsúdený. Žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno, ohľadne tvrdenia, že práve trestné stíhanie, ktoré začalo vydaním uznesenia Okresného úradu vyšetrovania PZ vo Zvolene Č.: K.-XXX/XX-M.-XXXX zo dňa 21.05.2002 a nie žiadne iné, ktoré voči nemu prebiehali, malo difamujúce účinky a nezvratne zasiahlo do jeho zdravia rodinného i profesijného života. Ustálil tak, že strata príjmu žalobcu nebola zapríčinená vznesením obvinenia. Zdôraznil, že žalobca na preukázanie tvrdení o zásahu do nemajetkovej sféry nepredložil a nenavrhol vykonať žiaden dôkaz. Keďže žalobca v konaní nepreukázal vznik škody, ktorá by odôvodňovala priznanie majetkovej škody či nemajetkovej ujmy, nemohla byť preukázaná ani príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody. Vzhľadom k uvedenému dospel k záveru, že žalobca nepreukázal súčasné splnenie všetkých zákonom predpokladaných podmienok zodpovednosti štátu za škodu v zmysle zákona e. 58/1969 Z.z., keďže nepreukázal vznik škody a príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody, preto žalobu zamietol.

3. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) tak, že v konaní plne úspešnej žalovanej nepriznal náhradu trov konania, nakoľko si ich neuplatnila a zo súdneho spisu jej žiadne trovy nevyplývali.

4. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca dôvodiac ust. § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) C.s.p. (konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci). Namietal, že súd prvej inštancie nevykonal ním navrhovaný výsluch svedkov (J. R. G. H. O.) majúci za to, že nebolo zrejmé, aké skutkové tvrdenia majú byť výsluchom uvedených svedkov preukazované, resp. ako by výsluch ním deklarovanému „účelovému“ stíhaniu mal preukázať vznik tvrdenej škody, otázka nezákonnosti trestného stíhania nebola v konaní sporná. Súd prvej inštancie nevykonal ani dôkaz listinami doručenými súdu dňa 16.05.2019 ako doplnenia k vyjadreniu z 25.04.2019 majúci za to, že neozrejmlil, čo majú listiny preukazovať, pričom opísanie rozhodujúcich skutočností nie je možné nahrádzať odkazom na označené dôkazy. Uviedol, že riadne a včas navrhol v konaní pred súdom vypočuť svedkov, ktorí sa vedú zodpovedne vyjadriť ku skutočnostiam, ktoré predchádzali začatiu trestného stíhania žalobcu a boli dôvodom na jeho účelové, vopred objednané trestné stíhanie. Súd prvej inštancie bez toho, aby týchto svedkov vypočuť, ich výsluch svojvoľne odmietol s abstraktným odôvodením „nebolo zrejmé, aké skutkové tvrdenia majú byť výsluchom uvedených svedkov preukazované“. Takéto odôvodnenia považoval za tautologické, pretože pokiaľ súd výsluch svedka nevykoná, tak nebude zrejmé, aké skutkové tvrdenia svedok pri svojom výsluchu uvedie. Napadnuté rozhodnutie prvoinštančného súdu považoval za neodôvodnené, nezrozumiteľné a zmätočné, nemajúce oporu tak vo vykonanom dokazovaní, ako aj v zákone. Výklad a aplikáciu ustanovení o o bezdôvodnom obohatení považoval za právotvorný, nerešpektujúci základné ľudské práva a slobody garantované Ústavou SR. Odvolanie zdôvodnil aj tým, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nakoľko ignoroval skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov vyplynuli. Reálny stav prvoinštančný súd vyhodnotil v rozpore s platným právom. Rovnako odôvodneniu rozhodnutia súdu prvej inštancie chýba úplné právne posúdenie prípadu, resp. vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré bolo zastavené, treba hľadať nielen v ustanovení čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ale vo všeobecnej rovine predovšetkým v čl. 1 ods. 1 tohto základného zákona, teda v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Nemožno totiž prehliadať, že štát nemá slobodnú vôľu, ale je povinný striktno dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takejto situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR z 18. 8. 2010, sp. zn. 4 M Cdo 15/2009, nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením

trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č.514/2003 Z.z. účinného od 1. júla 2004 a rovnako aj podľa predtým platného zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánov štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len zákon č. 58/1969 Zb.) účinného do 30. júna 2004. Súdna judikatúra dôvodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená. Systematickým a logickým extenzívnym výkladom dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 23. februára 1990 sp.zn. 1 Cz 6/90 publikovaný pod č. 35 v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk, ročník 1991 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. júna 1993 sp.zn. 1 Cdo 53/93 publikovaný pod č. 70 v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky ročník 1994). Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Na základe začatého trestného stíhania nemohol vykonávať funkciu predsedu predstavenstva G. R. D. Y. a stratil možnosť mať príjem, z ktorého by mohol uhrádzať svoje bežné životné potreby; nemohol sa ďalej profesionálne realizovať a odborne rásť. Celý svoj profesijný život pracoval v oblasti poľnohospodárstva ako manažér, a to až do momentu začatia trestného stíhania. Ujma, ktorú prebiehajúcim trestným konaním utrpel je mimoriadne intenzívna, pretože vzniknutá ujma sa neobmedzila len na oblasť pracovnú, ale intenzívne sa ho dotkla aj vo sfére rodinného a osobného života, keď stratil možnosť mať príjem, z ktorého by uhrádzal svoje základné životné potreby vrátane potrieb vlastnej rodiny a pod. Je nepochybné, že nezákonné trestné konanie, vzhľadom na jeho osobu, na jeho osobné a rodinné pomery, jeho úctu k demokracii a právu, ktorý v každej veci konal čestne a svedomito, jeho tvorivú prácu a profesionálny život, česť a dôstojnosť, neprimeraným spôsobom zasiahlo do jeho nemajetkovej sféry a preto sa uplatnená výška nemajetkovej ujmy javí ako plne primeraná okolnostiam, za ktorých k porušeniu práva došlo a jeho osobe, ako aj jeho osobnému, citovému, rodinnému a profesionálnemu životu. Napriek tej skutočnosti, že bolo trestné stíhanie zastavené doposiaľ pociťuje difamujúce účinky nezákonných rozhodnutí v trestnom konaní, ktorých výsledkom je strata žalobcovej cti, ľudskej dôstojnosti, rodinného zázemia a profesijného života. Je toho názoru, že trestné stíhanie vedené v rozpore so zákonom je dôvodom pre satisfakciu zo strany štátu. Finančné zadosťučinenie je jedinou možnosťou aj v súlade s čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Primeranosť je potrebné zohľadniť vzhľadom na rozsah zásahu - osobu navrhovateľa. Strata dôstojnosti, cti a zdravia, strata súkromia, dobrej povesti a dobrého mena, ako aj osobnej cti žalobcu bola jednoznačne a vo veľkom rozsahu zasiahnutá. Za každú oblasť zásahov - zdravie, nedôvera, narušenie pracovných, rodinných a osobných vzťahov, finančné straty na zárobku. Závery súdu prvej inštancie týkajúce sa jeho predchádzajúce odsúdení sú neprípustné, pretože sa na neho vzhľadom na predchádzajúce odsúdenia hľadí ako na netrestaného. Krajský súd Bratislava v zrušujúcom rozsudku už vopred vyjadril svoj názor na postup podľa čl. 5 Dohovoru, keď poukázal na závery rozhodnutia Najvyššieho súdu SR z 31.07.2012, sp. zn. 6Cdo 37/2017, z ktorých má vyplývať, že čl. 5 Dohovoru umožňuje odškodnenie obetí zatknutia alebo zadržania v rozpore so svojimi skoršími ustanoveniami (len) za nezákonné zatknutie alebo zadržanie (väzbu), a nie za ich celé trestné stíhanie, na druhej strane však neuviedol, že prejednávajúcu vec nemožno porovnávať s týmto prípadom jednak preto, že dĺžka väzby či zadržania je limitovaná zákonom a tiež preto, že slovenská justícia ešte desivejší prípad nesprávneho úradného rozhodnutia asi neprejednávala, pričom vzhľadom na ďalšie pôsobenie vo veci zainteresovaných vyšetrovateľov, prokurátorov a sudcov vôbec nie je vylúčené, že sa takýto prípad ešte zopakuje, alebo možno už aj opakuje a preto by sa všeobecné súdy s týmto prípadom mali vysporiadať exemplárnym spôsobom, aby v budúcnosti už žiadneho vyšetrovateľa, prokurátora alebo sudcu podobné riešenie nenapadlo. V danom prípade samotné konštatovanie porušenia práva nie je a nemôže byť dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným trestným stíhaním a rozhodnutím o začatí trestného stíhania, ako aj následným nesprávnym úradným postupom a preto oprávnené žiada aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch tak ako ju vyčíslil v podanej žalobe. Na základe uvedeného žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a priznal mu nárok na zaplatenie ušlého zisku v sume 159 000 eur a nemajetkovú ujmu v sume 1 200 000 eur a nárok na náhradu trov konania.

5. K odvolaniu žalobcu sa žalovaná vyjadrila podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 21.08.2019. Uviedla, že otázka existencie nezákonného rozhodnutia nebola v konaní sporná, bolo nevyhnutné,

aby žalobca preukázal splnenie ďalšieho predpokladu pre vznik zodpovednosti štátu za škodu, a to vznik škody a výšku. Keďže konanie o náhradu škody je sporovým konaním, povinnosť tvrdenia zaťažuje žalobcu. Žalobca si svoju povinnosť tvrdenia nespĺnil, preto nemohol byť v konaní úspešný. Tvrdenie žalobcu, že na základe začatého trestného stíhania nemohol vykonávať funkciu predsedu predstavenstva G. R. D. Y., ktorú v tom čase vykonával, považovala za nepravdivé a účelové, nakoľko bol žalobca z funkcie predsedu predstavenstva G. R. D. Y. platne odvolaný dňa 20.12.2001, pričom žalobcom označené nezákonné rozhodnutie je až zo dňa 21.05.2002, teda z obdobia viac ako päť mesiacov po platnom odvolaní žalobcu z tejto funkcie. Z uvedeného je zrejmé, že ak by aj žalobcovi nejaký ušlý zisk resp. nemajetková ujma vznikol, táto nesúvisí so žalobcom označeným nezákonným rozhodnutím, ale s odvolaním žalobcu z funkcie predsedu predstavenstva G. R. D. Y., resp. so skončením vykonávania činnosti G. R. D. Y. z dôvodu zlej finančnej situácie, aj keď takýto subjekt de jure existoval. V prípade žalobcu teda absentuje aj tretí predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu, a to existencia príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody. Nakoľko pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody je nevyhnutné kumulatívne splnenie zákonom stanovených podmienok, nesplnenie čo i len jednej z nich vylučuje vznik práva na náhradu škody. Na základe uvedeného žiadala, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

6. K vyjadreniu žalovanej sa žalobca vyjadril podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 08.10.2019 a uviedol, že v podanom odvolaní poukázal aj na skutočnosť, že súd prvej inštancie urobil všetko pre to, aby jeho žalobu zamietol, keď už nie pre premlčanie, k nerozmnoženiu jeho majetku o príjem z funkcie predsedu predstavenstva došlo v dôsledku iných skutočností (odvolanie z funkcie predsedu predstavenstva ešte pred vznesením obvinenia, skončenie vykonávania činnosti družstva z dôvodu jeho zlej finančnej situácie). V zásade možno konštatovať, že súd prvej inštancie sa priklonil k názoru, podľa ktorého štátne orgány môžu začať trestné stíhanie a vzniesť obvinenie ktorémukoľvek občanovi Slovenskej republiky, môžu ho viesť po ľubovoľne dlhú dobu (napr. v prípade žalobcu viac ako 10 rokov!) a po jeho skončení nebudú niesť žiadne následky za toto svoje nezákonné konanie a príslušný súd žalobcovi ako poškodenému neprizná žiadny nárok na náhradu škody. Článok 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom sa tak stáva len formálnym záväzkom Slovenskej republiky bez reálneho obsahu. Súd prvej inštancie odmietol vykonať jeho návrhy na dokazovanie výsluchom svedkov, ktorí sa vedia zodpovedne vyjadriť ku skutočnostiam, ktoré predchádzali začatiu jeho trestného stíhania a boli dôvodom na jeho účelové, vopred objednané trestné stíhanie. Súd prvej inštancie bez toho, aby týchto svedkov vypočul, ich výsluch svojvoľne odmietol s abstraktným odôvodnením "nebolo zrejmé, aké skutkové tvrdenia majú byť výsluchom uvedených svedkov preukazované". Odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie tak považuje za neodôvodnené, nezrozumiteľné a zmätočné, nemajúce oporu tak vo vykonanom dokazovaní, ako aj v zákone. Opätovne zdôraznil, že práve na základe začatého trestného stíhania nemohol vykonávať funkciu predsedu predstavenstva G. R. D. Y. a stratil možnosť mať príjem, z ktorého by mohol uhrádzať svoje bežné životné potreby; nemohol sa ďalej profesionálne realizovať a odborne rásť a z vysokoškolsky vzdelaného odborníka, ktorý celý svoj profesijný život pracoval v oblasti poľnohospodárstva ako manažér sa stal takmer bezdomovec. Ujma, ktorú prebiehajúcim trestným konaním utrpel je mimoriadne intenzívna, pretože vzniknutá ujma sa neobmedzila len na oblasť pracovnú, ale intenzívne sa žalobcu dotkla aj vo sfére rodinného a osobného života, keď stratil možnosť mať príjem, z ktorého by uhrádzal svoje základné životné potreby vrátane potrieb vlastnej rodiny a pod. Na základe vyššie uvedeného preto žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovaná je povinná nahradiť žalobcovi ušlý zisk v sume 159 000 eur a nemajetkovú ujmu v sume 1 200 000 eur a trovy konania v rozsahu 100 %.

7. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a 378 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p.), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je podané dôvodne.

8. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že dňa 20.12.2001 bol žalobca odvolaný z funkcie predsedu predstavenstva G. R. D. Y.. Okresný úrad vyšetrovania uznesením zo dňa 21.05.2002 Č.: K.-XXX/XX-M.-XXXX začal trestné stíhanie žalobcu ako obvineného z trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1 ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Okresná prokuratúra Zvolen uznesením zo dňa

24.08.2012 sp.zn. XPv XXX/XX/XXXX, P. : X-XX-X-XXXX, podľa § 215 odsek 1 písmeno b) Trestného poriadku zastavila trestné stíhanie obvineného(žalobcu), lebo skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Podaním zo dňa 25.09.2012 doručil žalobca žalovanej žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spočívajúcej v ušlom zisku v sume 159 000 eur a nemajetkovej ujme v sume 1 200 000 eur. Listom zo dňa 03.04.2013 žalovaná žalobcovi oznámila, že jeho žiadosť posúdila ako nedôvodnú.

9. Odvolací súd, prihliadajúc na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav, nezistil v postupe súdu prvej inštancie žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 C.s.p.).

10. K odvolateľom uplatnenému odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) C.s.p. (t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) odvolací súd konštatuje, že citovaný odvolací dôvod je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie spor posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. K námietke odvolateľa, že napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 365 ods.1 písm. h) C.s.p.) treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

11. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vo veci dostatočne zistil skutkový stav a zo skutkových zistení vyvodil správne právne závery. Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 58/1969 Zb., patrí k forme objektívnej zodpovednosti štátu, t.j. ide o zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie. Štát zodpovedá za škodu za súčasného splnenia troch podmienok. Týmito podmienkami sú: 1/ nezákonné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci, 2/ existencia škody ako majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch a 3/ príčinná súvislosť medzi škodou a nesprávnym úradným postupom. Súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí konštatoval, a v konaní nebolo sporným, splnenie prvej zákonnej podmienky zodpovednosti štátu za škodu, a to existenciu nezákonného rozhodnutia (uznesenie Okresného úradu vyšetrovania zo dňa 21.05.2002 Č.: K. -XXX/XX-M.-XXXX). Odvolací súd zhodne so závermi súdu prvej inštancie konštatuje nesplnenie ďalšej zákonnej podmienky zodpovednosti za škodu, a to nepreukázanie existencie škody a jej výšky a príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a škodou. Skutočnou škodou v zmysle ust. § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka je ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného (spočíva v zmenšení jeho majetkového stavu oproti stavu pred škodovou udalosťou) a je objektívne vyjadriteľná v peniazoch. O vzťah príčinnej súvislosti ide vtedy, ak protiprávne konanie (delikt, nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup) a vznik škody sú v logickom slede, a teda ak protiprávne konanie škodcu bolo príčinou a vznik škody následkom tejto príčiny. Vzťah príčiny a následku musí byť bezprostredný (priamy). Nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti, či okolnosti nasvedčujúce jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie (alebo opomenutie), bez ktorého by škodný následok nevznikol. Musí byť teda doložené, že nebyť protiprávneho konania (opomenutia) škodcu, škodlivý následok by nenastal. Ak príčinou škody je iná skutočnosť (napr. porušenie zmluvnej povinnosti samotným poškodeným), zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti medzi určitým protiprávnym konaním a konkrétnou škodou je otázkou skutkovou. Pri riešení otázky príčinnej súvislosti je právnym posúdením veci vymedzenie, medzi akou ujmu (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie zodpovednosti za škodu má preto určujúci význam, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je požadovaná náhrada. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmu poškodeného (ak vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne), sa príčinná súvislosť zisťuje. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že žalobca bol prvýkrát z funkcie predsedu predstavenstva družstva, síce neplatne, odvolaný dňa 28.05.2001. Pričom platne bol žalobca z funkcie predsedu predstavenstva družstva odvolaný dňa 20.12.2001 a k vydaniu nezákonného rozhodnutia došlo dňa 21.05.2002. Vzhľadom k uvedenému tvrdenie žalobcu, že nemohol vykonávať funkciu predsedu predstavenstva družstva v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím, je v rozpore

so zisteným skutkovým stavom. Absentuje tu tak existencia príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a žalobcom uplatneným nárokom na náhradu majetkovej škody, titul tvrdenej straty príjmu z funkcie predsedu predstavenstva družstva. Zároveň žalobca ničím neosvedčil, že by sa s ohľadom na pravidelný beh udalostí dalo očakávať, že bude mať pravidelný mesačný príjem v sume 1300 eur. I za predpokladu, kedy žalobca nebol z funkcie predsedu predstavenstva družstva odvolaný, vychádzajúc z toho, že uznesením Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 15.11.2007 č.k. 28Cbr/6/2004-215 bolo družstvo G. R. D. Y. zrušené a bola nariadená jeho likvidácia, je minimálne nepravdepodobné, že by žalobca mohol očakávať zväčšenie svojho príjmu o sumu 1300 eur mesačne až do septembra 2012. Nemožno opomenúť ani skutočnosť, že žalobca výšku ním tvrdeného priemerného príjmu z výkonu funkcie predsedu predstavenstva družstva vo výške 1 300 eur mesačne, v konaní pred súdom prvej inštancie, ani nepreukázal.

12. Vo vzťahu k námietkam žalobcu týkajúcim sa nesprávnosti záverov súdu prvej inštancie v časti nepriznania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že nezákonné rozhodnutie bolo vydané dňa 21.05.2002, t.j. za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb.. Zákon č. 514/2003 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZI/2003/514/>> Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov účinný od 1. júla 2004 zaviedol v § 17 ods. 2 okrem skutočnej škody a ušlého zisku aj ustanovenie o náhrade nemajetkovej ujmy. Zákonodarca tu zahrnul pod náhradu škody aj náhradu nemajetkovej ujmy a tieto inštitúty spojil na základe analógie pre účely tohto zákona, uvedenú analógiu však nie je možné aplikovať späť na účely zákona, ktorý s takýmto postupom nepočíta, t. j. na rozhodnutia vydané do 30. júna 2004. Naopak, spätná aplikácia takéhoto legislatívneho vymedzenia na výklad predchádzajúceho zákona, by znamenala extenzívny výklad zákona, ktorý by bol na dôvažok v neprospech oprávnenej osoby. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZI/1969/58/>> má ten, na kom bola vykonaná väzba, právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe, ak bolo proti nemu trestné stíhanie zastavené alebo ak bol spod obžaloby oslobodený. Zákon č. 58/1969 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZI/1969/58/>> Zb. nepozná a neupravuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. V dôsledku prednosti medzinárodného práva sa začali nároky na náhradu nemajetkovej ujmy presadzovať, a to aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, keďže dohovor zaručoval väčší rozsah práva na odškodnenie nezákonnej väzby. Tieto závery boli podporené aj nálezom Ústavného súdu SR zo dňa 10.01.2019 sp.zn. ÚS 11/2019, pričom nárok na náhradu nemajetkovej ujmy titulom nezákonného rozhodnutia vydaného za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb. je možné priznať len v prípadoch rozhodnutí o vzatí do väzby vydaných pred 1. júlom 2004, pričom takýto nárok sa posudzuje ako nárok založený čl. 5 ods. 5 dohovoru. Nakoľko v prejednávanej veci je nesporným, že žalobca nebol vzatý do väzby, nárok na náhradu nemajetkovej ujmy mu nemožno priznať, nakoľko jeho priznanie nie je dôvodným ani s odkazom na čl. 5 ods. 5 dohovoru.

13. Vo vzťahu k námietkam žalobcu, že mu súd prvej inštancie nesprávnym úradným postupom znemožnil uskutočňovať jeho procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, odvolací súd uvádza. Porušenie práva na spravodlivý proces znamená znemožnenie strane, aby uskutočňovala jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom. Vady zakladajúce zmätočnosť súdneho konania, ktoré zaviniť súd svojim procesným postupom v rozpore so zákonom, spravdla vždy účastníkovi konania odnímajú možnosť konať pred súdom, pretože mu bránia v realizácii tých procesných práv, ktoré C.s.p. priznáva na účelné uplatnenie alebo bránenie práva proti druhému účastníkovi. Vydanie zmätočného rozhodnutia bez ďalšieho nemá svoje právne opodstatnenie, a preto je vždy nevyhnuté takéto rozhodnutie zrušiť najmä z hľadiska ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.

14. Vo vzťahu k námietkam odvolateľa, že súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e) C.s.p.), odvolací súd uvádza. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia ako aj zo zvukového záznamu z pojednávania zo dňa 22.05.2019 odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie návrhy žalobcu na doplnenie dokazovania nepripustil z dôvodu, že ich vykonanie nepovažoval za podstatné pre vec samu, majúť za to, že nevykonanie dôkazov navrhnutých stranou nie je postupom, ktorým súd odníma procesnej strane možnosť konať pred súdom. S rozhodnutím nevykonať ďalšie dôkazy ako i s odôvodnením tohto rozhodnutia odvolací súd súhlasí. I v podanom odvolaní odvolateľ argumentoval tým, že navrhnutí svedkovia sa mali vyjadriť ku skutočnostiam, ktoré predchádzali začatiu trestného stíhania. Vychádzajúc z toho, že existencia

nezákonného rozhodnutia nebola v konaní spornou, vykonanie navrhovaného dôkazu by nemalo vplyv na rozhodnutie súdu vo veci. Vo vzťahu k listinám doručeným súdu prvej inštancie dňa 16.05.2019 ako doplnenie k vyjadreniu z 25.04.2019, obsahom ktorých sú najmä rôzne podnety žalobcu poukazujúce na podozrenie z korupcie orgánov štátnej správy, možno uviesť, že tieto nesúviseli s predmetom sporu a ani nebolo povinnosťou súdu prvej inštancie nahrádzať procesnú aktivitu žalobcu a ozrejmovvať, čo mienil ich predložením žalobcu v konaní preukazovať. Súd prvej inštancie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie dostatočným dokazovaním riadne zistil skutkový stav veci a ďalšie dokazovanie by bolo skutočne nehospodárne, a to i s poukazom na správne skutkové a právne závery, ktoré súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku prijal. Odvolací súd poznamenáva, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo sporovej strany, aby súd vykonal všetky ňou navrhnuté dôkazy, a aby sa stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani právo na to, aby bola strana v spore úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami. Odvolací súd poukazuje v prvom rade na povinnosti sporových strán, a to povinnosť tvrdenia a povinnosť dôkazu. „Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov konania. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. Na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti; pokiaľ sú tieto skutočnosti preukázané, žalobca uniesol tak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu. Žalovaný (dlžník) nie je procesným subjektom, ktorého by sa vyššie spomenuté procesné povinnosti netýkali; pokiaľ sa chce v konaní úspešne brániť, musí tvrdiť, že za poskytnuté plnenie zaplatil a na svoje tvrdenie musí označiť dôkazy. Teória v tejto súvislosti hovorí o tzv. presúvaní dôkazného bremena. Ide tu o rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkov konania v závislosti na aktuálnom stave (priebehu) konania a na tom, ako právna norma vymedzuje práva a povinnosti účastníkov hmotnoprávneho vzťahu.“ (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 22.09.2010, sp. zn. 3 M Cdo 6/2010). V zmysle uvedeného, ak teda žalovaná namietala, že žalobcom uplatnený nárok na náhradu škody je nepreukázaný, a tieto svoje námietky aj riadne zdôvodnila, presunulo sa bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno v časti preukázania dôvodnosti nároku na náhradu škody na žalobcu. Ak žalobca nesúhlasil s argumentáciou žalovanej, že neuniesol dôkazné bremeno preukazujúce vznik majetkovej škody, v rámci procesnej obrany mal uviesť vlastné skutkové tvrdenia a následne ich aj preukázať.

15. Neobstojí ani argument odvolateľa o nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku. Napadnutý rozsudok je podľa odvolacieho súdu jednoznačne preskúmateľný, obsahuje dôvody, resp. argumentáciu, pre ktoré súd prvej inštancie dospel k záveru o nedôvodnosti žaloby v celom rozsahu, rovnako obsahuje ustanovenia právnych prepisov, ktoré aplikoval na zistený skutkový stav veci, a tieto aj správne interpretoval. Súd prvej inštancie venoval náležitú pozornosť nielen zisťovaniu rozhodujúcich skutkových okolností, ale aj vec správne právne posúdil a svoje rozhodnutie dostatočným spôsobom odôvodnil podľa § 220 ods. 2 C.s.p.. Ak potom žalobu zamietol ako neopodstatnenú z dôvodu, že nie je daná zodpovednosť štátu podľa zákona č. 58/1969 Zb. pre nepreukázanie zákonných predpokladov vzniku objektívnej zodpovednosti štátu za škodu, rozhodol vecne správne, a odvolací súd sa s jeho závermi stotožnil.

16. Vo vzťahu k ostatným námietkam odvolateľa odvolací súd uvádza, že podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Preto na zostávajúcu odvoláciu argumentáciu odvolateľa nemajúcu pre vec podstatný význam odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

17. Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 2 C.s.p. (vrátane výroku o trovách konania pred súdom prvej inštancie) ako vecne a právne správne potvrdil.

18. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 C.s.p. a nárok na ich plnú náhradu priznal úspešnej žalovanej proti neúspešnému žalobcovi s tým, že o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262

ods. 2 C.s.p. po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktorý vydá súdny úradník.

19. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).